

6. *Nemobius sylvestris* (BOSC)

Dans les bois à l'est de l'ancienne gare de Muno. Egalement dans les bois de la réserve naturelle "La Roche à l'Appel". Assez rare, distribution mal connue en Belgique.

7. *Tetrix subulata* (LINNÉ)

A l'ancienne gare de Muno cette petite espèce colonise les endroits humides couverts de mousses et d'algues. Egalement dans la réserve naturelle "La Roche à l'Appel" (BOOSTEN leg., 14.VII.1985).

8. *Tetrix* sp.

Ancienne gare de Muno. Réserve naturelle "La Roche à l'Appel" (BOOSTEN leg., 14.VII.1985). Capturé uniquement à l'état larvaire.

9. *Chrysochraon dispar* (GERMAR)

Ancienne gare de Muno. M. BOOSTEN a capturé un exemplaire macroptère (forma *platypterus*) le 9.VII.1984. Espèce à distribution semblable à celle de *Metrioptera bicolor*, mais également rarissime en Flandre.

10. *Gomphocerus rufus* (LINNÉ)

Abondant à l'ancienne gare de Muno: sur les herbes et les graminées, parfois à plus d'un mètre dans les buissons. En petit nombre sur la colline de la ferme "Le Prieuré" sur terrain pierreux. Assez rare en Belgique, distribution mal connue.

11. *Chorthippus parallelus* (ZETTERSTEDT)

Partout commun. Très commun en Belgique.

12. *Chorthippus brunneus* (THUNBERG)

Ancienne gare de Muno. Commun en Belgique.

La faune des Orthoptères de Muno reflète très bien le fait que ce territoire forme le trait-d'union entre les Ardennes et la Gaume. Le caractère thermophile de la Gaume (*Metrioptera brachyptera*, *Chrysochraon dispar*, *Gomphocerus rufus*) se poursuit dans le sud des Ardennes où nous avons retrouvé ces mêmes espèces à plusieurs reprises. L'élément montagnard est représenté par *Tettigonia cantans*, espèce boréo-montane vicariante de *Tettigonia viridissima*. Cette vicariance a pu être retrouvée à Muno à petite échelle. Les deux espèces vivent à une distance de quelques dizaines de mètres l'une de l'autre, la nature du sol étant probablement le facteur les séparant.

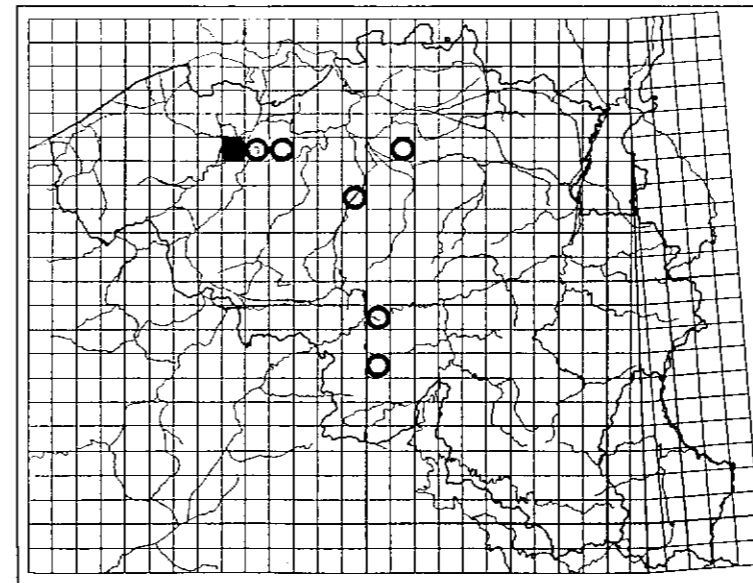
3. Dhr. K. DESENDER doet de volgende mededeling.

Faunistisch interessante loopkevers (Coleoptera, Carabidae) van een weide met berm te Sint-Denijs-Westrem

door Mark ALDERWEIRELDT en Konjev DESENDER*

Tijdens een onderzoek naar de fauna van een intensief begraasde weide met aangrenzende weiderand en berm te Sint-Denijs-Westrem (Gent, Oost-Vlaanderen) werden een aantal voor de Belgische fauna zeldzame loopkevers gevangen. Daarnaast konden ook enkele soorten verzameld worden die recent in België sterk zijn achteruitgegaan.

De bemonstering gebeurde van 02.III.1985 tot 01.III.1986 met bodemvallen. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van het onderzochte gebied verwijzen we naar ALDERWEIRELDT (in druk). Het terrein valt binnen het 10 x 10 UTM-hok ES45. Hieronder volgt een korte bespreking van de interessantste soorten. De nomenclatuur is volgens DESENDER (1985).



Figuur 1: Verspreiding van *Dromius sigma* in België.

Open cirkels: waarnemingen van voor 1950.

Vierkant: waarneming van voor en na 1950.

*Rijksuniversiteit Gent, Laboratorium voor Oecologie der Dieren, Zoögeografie en Natuurbehoud, K. L. Ledeganckstraat, 35, B-9000 Gent.

1. *Dromius sigma* (ROSSI, 1790)

1 wijfje in station B2, 13-27.IV.1985; 1 wijfje in station B4, 02-16.III.1985.

Voor België is deze soort bekend van negen UTM-hokken op een totaal van 405 hokken (zie figuur 1). De soort werd na 1950 enkel in de Bourgoyen-Ossemeersen te Drongen gevangen (door R. BOSMANS).

Ook al wordt *Dromius sigma* in praktisch geheel Europa en zelfs Noord-Afrika aangetroffen en kent ze bijgevolg volgens TURIN (1981) een Palearctische verspreiding, toch blijkt ze algemener te worden naar het noorden toe. In Nederland is de soort gekend van 24 UTM-hokken op 460 (TURIN et al., 1977), in Denemarken van 81 op een totaal van 746 (8 x 9 km) hokken (BANGSHOLT, 1983).

Aangezien deze soort in België is teruggevallen van 9 UTM-hokken voor 1950 naar één hok na 1950 en in totaal van 28 naar slechts twee jaarwaarnemingen, zouden we tot een achteruitgang kunnen besluiten. Het aantal hokken is echter onvoldoende om dit statistisch te bevestigen. In Nederland en Denemarken stelt men van deze soort een stagnatie vast (cfr. DESENDER & TURIN, in druk).

Dromius sigma verkiest zonder twijfel een vochtige omgeving. De beide recente Belgische waarnemingen in de Bourgoyen te Drongen en nu te Sint-Denijs-Westrem betreffen natte terreinen. Een voorkeur voor moerassen in de nabijheid van water wordt door verschillende auteurs vermeld (BONADONA, 1971; FREUDE et al., 1976; JEANNEL, 1970; LINDROTH, 1974).

Wat betreft de vleugelontwikkeling is *Dromius sigma* gekend als een dimorfe soort. Nochtans werden in België tot nu toe enkel brachyptere individuen aangetroffen.

2. *Bembidion bipunctatum* (LINNAEUS, 1761)

1 mannetje in station W5, 08-22.VI.1985.

In totaal gekend van 19 UTM-hokken waarvan 11 na 1950 (DESENDER, 1986). Praktisch alle recente waarnemingen werden in Oost- en West-Vlaanderen verricht. Deze soort komt vooral voor op zandige oevers.

3. *Badister unipustulatus* BONELLI, 1813

1 wijfje in B4, 25.V-08.VI.1985; 1 mannetje in W4, 06-20.VII.1985.

Gekend van in totaal 33 UTM-Hokken waarvan 18 na 1950. Deze soort wordt vooral in zeer vochtige situaties aangetroffen.

4. *Badister dilatatus* CHAUDOIR, 1837

1 wijfje in W5, 30.III-13.IV.1985; 1 wijfje in W4, 25.V-08.VI.1985; 1 wijfje in B3, 22.VI-06.VII.1985; 1 wijfje in W3, 1 wijfje in B3, 1 wijfje in B4, 06-20.VII.1985; 1 wijfje in W6, 20.VII-03.VIII.1985.

Zoals de vorige soort gekend van 33 UTM-hokken waarvan 19 na 1950. Het zwaartepunt van de Belgische verspreiding ligt duidelijk in de provincie Oost-Vlaanderen. Vooral in laagveengebieden wordt deze soort aangetroffen.

5. *Lebia chlorocephala* (HOFFMANN, 1803), *Notiophilus palustris* (DUFTSCHMID, 1812)en *Panagaeus cruxmajor* (LINNAEUS, 1758)

Deze soorten lijken op het eerste zicht relatief algemeen (gekend van respectievelijk 116,182 en 129 UTM-hokken). Bij een vergelijking tussen de gegevens voor 1950 en deze na 1950 werd echter een beduidende achteruitgang vastgesteld. Het zijn allen soorten van vochtige tot zeer vochtige terreinen (vooral graslanden).

Dankwoord

De eerste auteur dankt het Instituut tot aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (I.W.O.N.L.) voor de verleende financiële steun.

Bibliografie

- ALDERWEIRELDT, M., (in druk). - De fauna van een intensief begraasd weiland met aangrenzende weiderand en berm te Sint-Denijs-Westrem (Gent, België). I. De loopkeverfauna (Coleoptera, Carabidae). Phegea.
- BANGSHOLT, F., 1983. - Sandspringernes og lobebillernes idbredelse op forekomst i Danmark ca. 1830-1981 (Coleoptera: Cicindelidae, Carabidae). Scandinavian science press ltd., Kopenhagen, 271 pp.
- BONADONA, P., 1971. - Catalogue des Coléoptères Carabiques de France. Publications de la Nouvelle Revue d'Entomologie, Toulouse, 177 pp.
- DESENDER, K., 1985. - Naamlijst van de loopkevers en zandloopkevers van België (Coleoptera, Carabidae). Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Studiedocument nr. 19, 36 pp.
- DESENDER, K., 1986. - Distribution and ecology of Carabid beetles in Belgium (Coleoptera, Carabidae). Part 2. Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Studiedocument nr. 27, 24 pp.
- DESENDER, K. en TURIN, H., (in druk). - Overeenkomsten en verschillen bij recente veranderingen in de samenstelling van de loopkeverfauna in vier West-Europese landen (Coleoptera, Carabidae). European Invertebrate Survey, nieuwsbrief.
- FREUDE, H., HARDE, K. W. en LOHSE, G. A., 1976. - Die Käfer Mitteleuropas. Band 2. Carabidae. Goecke & Evers verslag, Krefeld, 302 pp.
- JEANNEL, R., 1942. - Faune de France, 40. Coléoptères Carabiques, deuxième partie. Paris, pp. 573-1173.
- LINDROTH, C., 1974. - Handbook for the Identification of British Insects. Coleoptera, Carabidae. Vol. IV, part 2, London, 148 pp.
- TURIN, H., 1981. - Provisional checklist of the European Ground-beetles (Coleoptera, Cicindelidae & Carabidae). Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging, nr. 9, 249 pp.
- TURIN, H., HAECK, J. en HENGEVELD, R., 1977. - Atlas of the carabid beetles of the Netherlands. Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Verhandelingen afdeling Natuurkunde, tweede reeks, deel 68, 228 pp.